עין משפמ

נר מצוה קפב א מיי׳ פ״ה חהר׳

סמג לאוין קג: ב [מי" פ"ו מהל' דעות הל' ח ופ"ג מהל' תשובה

סלי יד טוש"ע ח"ח סימו

תכ סעיף למן: קפג ג טוש"ע ח"מ סי

רכח סעיף

רכם סעיף מ בהג״ה: קפד ד מיי׳ פט״ו מהל׳ אישות הלכה יט

ס"מ סי' רכח סעיף ג: קפה ה מיי פי"ד מהל'

סמג שם טוש"ע שם סעיף

קפו ו מיי׳ פט״ו מהל׳

אישות הלכה יע: קפו ז מיי׳ פט"ו מהלי

כלים הלכה ה:

תורה אור השלם

1 וּבְצַלְעִי שָׁמְחוּ וְנֶאֱסְפּוּ נֶאֶסְפּוּ עָלִי נֵבִים וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דְמֵּוּ:

חהליח לה מו

מכירה הלכה יח

סמג לאוין

ל) סנהדרין קז. ע"ש,ב) [אמר כל"ל], ג) ברכות מג: סוטה י: כתובות סו:, ד) נ"ח הונה. ב) נ"ח חנינה. ד) ניים הוכח, ש) ניים חוכח,
1) [שבועוח ל.], ז) [ברכות לב:],
מ) [לייל אמר],
ע) [לייל אמר ר"],
ע) [לייל אמר ר"],
ע) [לייל אמר ר"], עדיות פ"ז ומ"זז. ל) וד"ה כדדרש לפני ד"ה ובצלעי], כדדרש לפני ד"ה ובצלעי], () [צ"ל להפסיק וכן הוא רט״טז. ועי׳ מ) [ד"ה אוקירו אחר ד" מחחח], נ) [פ״ה דגיטין ע"שו. **כו)** ול"ל מחייסו. [ובמסכת סנהדרין קז. גר׳ להדיא בשעה שעוסקים בד' מיתות ב"דן, כ) וועי

הגהות הב"ח (A) תום' ד"ה חתכו וכו' הנדה והטחורה כל"ל ותיכת והטמחה נמחק:

תוס׳ ברכות לב: ד״ה אל],

גליון הש"ם גם' ויש לו חלק לעוה"ב. עיין סוטה דף ד ע"ב תוס' ד"ה היא תלודנו:

מוסף רש"י . אל דמעתי אל תחרש.

מדלא כתיב את דמעתי מראה. שמע מינה נראים היא לפניו ואין נריך להתפלל אלא שתתהבל לפניו ורדרוח לכנו שמתוקבי לפכר (בו בות לב:). חתכו חוליות. מנור של חרם שהוא עשוי ככלי ימטלטל ותחילת ברייתו מן הטיט ומלרפו בכבשן כשאר קדרות, ואם נטמא הלריכו הכתוב נתינה ואם נתנו בענין זה שחתכו סביב סביב בטיט של חול בין חולים לחולים, רבי אליעזר ככלי חרם שלא נשרף בכבשן, יט.)•

הימים היא ספק מגורשת אם מת מגורשת מתחילה ואם לא מת לא נתגרשה: היא מולאת והיא שלחה. אע"פ שהיו מוליאין אותה לשריפה לא אמרה להם ליהודה נבעלתי אלא שלחה לו למי שאלה לו אנכי הרה ואם יודה הוא מעצמו יודה: עמיתו. עם אתו: באונאת אשתו. באונאת דברים ללערה: אונאתה קרובה. לבא. פורענות אונאתה ממהר לבה: שמעה תפלחי. הין לשנותו מלשון בקשה שמבקש מאת הקב"ה שישמע תפלתו אבל אל תחרש יש לשנותו מלשון בקשה ולומר בזו אני בוטח שאין דרכך לשתוק ולא להחריש. אל תחרש אל תעשה אל תתן משמשין לשון בקשה ומשמשין לשון עתיד כגון (תהלים קכה) אל יתן לתוט הרי לשון בקשה ויאמר יעקב לה תתן לי מחומה (ברחשית ל) הוא לשוו עתיד: רק לא היה כאחאב. סיפיה דקרא אשר הסתה אותו איזבל אשתו: [אמפך גולא. אשתך קטנה כפוף עלמך ושמע דבריה]: כל השערים. של תפלה נועלו: חוץ משערי אונאה. הלועק על אונאת דברים אין השער ננעל בפניו: הכל ע"י שליח. נפרעים על כל עבירות ע"י שליח: ובידו. לא מסרה לשליח: פרגוד. מחילה שבין שכינה ללבח מרום: אינו נגעל. ס'להפסיד ראייתן מן המקום אלא תמיד רואה אותם עד שיפרע: ובידו אנך. משמע שהיא תמיד אללו ומשמש בה: על פני. לפני ואין מחילה בינו לבין העבירה: אימתי גבולך שלום. כשחלב חטים ישביעך הקב״ה: מכדא. כד שנותנים בו שעורים: נקיש ואמי סגרא. החגר מקשקש ובא. ואני שמעתי הכד מקשקש כדרך כלי ריקם שנשמע בו קול הברה כשמקשקשין עליו: וידל ישראל. לעיל מיניה כתיב ויחנו עליהם וישחיתו את יבול הארץ: מ) אוקירו נשייכו. כבדו נשותיכם: מחווא. עיר שהיה רבא דר בתוכה כך שמה: חתכו חוליות. תנור העשוי חוליות מלרפו בכבשן כדרך כלי חרם ואח"כ לירף החוליות ונתן חול בין חוליה לחוליה: ר"ה מטהר. שחין זה כלי חרס אלא בנין כעין כלי גללים וכלי אדמה שאין מקבלין טומאה: וחכמים מטמאין. דאזלי בתר חוליות. שאר תנורים שלהם היו עשוים כעין קדירות גדולות ופיו למעלה ולורף בכבשן כשאר קדירות ומטלטלים אלא שהיה מושיבו על הארץ או על הדף ומדביק את טפילות הטיט סביב על כולו לעשותו

עב שיקלוט ויחזיק את חומו:

עכנאי

יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו שנאמר יולאברם המיב בעבורה והיינו דאמר להו רבא לְבני מחְוזא ְאוֹקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו תנן התם יחתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר"א מטהר וחכמים ימטמאין

וכלעי. בשביל אשתי זו שמתחלה חטאתי בה כמו (בראשים ב) ויבן בוך דו דאדם שיבא עד ספק אשת איש בו'. נקט הכי משום חת הללע: שמחו ונחספו קרעו ולח דמו. חם קרעוני לח מלחו דם: 0 כדדרש רבא. דטובה מעשה של דוד ובת שבע משלהם וספק אשת איש היא שהיולא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו על מנת שאם ימות שתהא מגורשת מעכשיו ולא תיזקק ליבם וכל אותן

נוח לו לאדם שיבא על ספק אשת איש ואל ילבין פני חבירו ברבים מנ"ל מדדרש רבא ידררש רבא מאי דכתיב יובצלעי שמחו סדררש רבא ונאספו קרעו ולא דמו אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע גלוי וידוע לפניך שאם היו מקרעים בשרי לא היה דמי שותת לארץ ולא עוד אלא אפילו בשעה שעוסקין בנגעים ואהלות אלא אפילו בשעה דוד הבא על אשת איש מיתתו במה ואני אומר להם "מיתתו בחנק "ויש לו חלק לעוה"ב אבל *המלבין את פני חבירו ברבים אין לו חלק לעוה"ב יי(ואמר) יימר זוטרא בר טוביה אמר רב ואמרי לה אמר רב יחנא בר ביזנא אמר ר"ש חסידא ואמרי לה א"ר יוחנן משום רשב"י נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים מנ"ל מתמר דכתיב ²היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה אמר רב חנגא בריה דרב אידי מאי דכתיב ₃ולא סחנגא תונו איש את עמיתו יינעם שאתך בתורה ובמצות אל תונהו אמר רב ילעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה "א"ר אלעזר מיום שנחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה שנאמר יגם כי אזעק ואשוע שתם תפלתי ואע"פ ששערי תפלה נגעלו שערי דמעות לא ננעלו שנאמר ישמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש ואמר רב כל החולך בעצת אשתו נופל בגיהנם שנאמר •רק לא היה כאחאב וגו' א"ל רב פפא לאביי והא אמרי אינשי איתתך גוצא גחין ותלחוש לה לא קשיא הא במילי דעלמא והא במילי דביתא לישנא אחרינא הא במילי דשמיא והא במילי דעלמא אמר רב חסדא יכל השערים נגעלים חוץ משערי אונאה שנאמר יהנה ה' נצב על חומת אנך ובידו אנך א"ר אלעזר הכל נפרע בידי שליח חוץ מאונאה שנאמר ובידו אנך א"ר אבהו ג' אין הפרגוד ננעל בפניהם אונאה וגזל וע"ז אונאה דכתיב ובידו אנך גזל דכתיב יחמם ושוד ישמע בה על פני תמיד ע"ז דכתיב יהעם המכעיםים אותי על פני תמיד [וגו'] אמר רב יהודה לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שאין מריבה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה שנאמר ייהשם גבולך שלום חלב חטים ישביעך אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כמשלם שערי מכדא נקיש ואתי תיגרא בביתא יואמר רב חיננא בר פפא לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שלא נקראו ישראל דלים אלא על עסקי תבואה שנאמר ייוהיה אם זרע ישראל וגו' וכתיב 12 יויחנו עליהם וגו' וכתיב 13 וידל

אח"כ ומיהו יש לדחות שהיו מתנין אם לא יחזור בסוף המלחמה ועוד קשה דתניא בפ' מי שאחזו (גיטין דף עג. ושם: ד"ה אמר) מה היא באותן הימים רבי יהודה אומר הרי היא כאשת איש לכל דבריה ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ואפילו לרבי יוסי חטא דוד דאינה מגורשת ודאי וכ"ת דהתם בלא אמר מעכשיו דמוקי לה בגמרא באומר מעת שאני בעולם כלומר שעה אחת קודם מיתתי ובמלחמת [בית] דוד היו כותבים מהיום הא קתני בהדיא בתוספתאי מהיום אם מתי הימים שבינתים רבי יהודה אומר היא כאשת איש ומתני׳ דמי שאחזו (שם) נמי מוכח דאמר מהיום דאדלעיל מיניה קאי והא דאמר בגמרא באומר מעת שאני בעולם מפ׳ ר״ת ור״ח דפירושו נעשה כאומר

שהוא רולה שיחולו גרושין ש (מהיום)

ומפ׳ ר״ת דבמלחמת בית דוד היו

מגרשין לגמרי בלא שום תנאי אלא

היו עושין הדבר בלנעה כדי שלח

יהו קופצין על נשותיהן לנושחן לכך

קרו להו ספק אשת איש ולכל הפי׳

קשה דאפילו בא על אשת איש ודאי

טוב ממלבין מדקאמר דוד הבא על

אשת איש מיתתו בחנק ויש לו חלק

לעולם הבא אבל מלבין כו':

בנגעים ואהלות. כלומר לא

כמו (איכה ד) ויצת אש

ולא עוד אלא בשעה שעוםק

מבעיא בשעה שהם בטלים אלא אפי׳

עסוקים בהלכות חמורות וגם אין

עניינם לאשת איש ויש ספרים דגרסי

: בשעה שעוסקין בארבע מיתות ב"דש

דבתיב היא מוצת. כלה הל״ף

בליון שהיתה קרובה לאש כבר ולא

שלחה לו אלא ברמו אם לא היה

מודה לא היתה מפרסמתו:

ואל דמעתי אל תחרש. אינו אומר

אלא אל תחרש כלומר בטוח אני

שלה תחרש דשערי דמעות לה ננעלום:

חתבו חוליות ונתן חול בין חוליא

בינתים היה מודה רבי אליעזר דכלי

חשוב הוא שהטפלה קביב לתנור

מחברת החוליות ומעמידתן זו אלל זו ומשום דנתן חול בינתים להפריד

החוליות זו מזו מטהר ר"א והכי

תנן במסכת כלים (פרק ה משנה ח)

חתכו לרוחבו פחות פחות מארבעה

טפחים טהור מרחו בטיט טמא

משיסיקנו לאפות בו סופגנים הרחיק את הטפלה ונתן חול או לרור

שמע אל בכיי או ראה דמעתי

לחוליא. אם לא היה חול

דא״כ אין זה כל היוצא אלא דוקא

שיש להם אחין ואין להם בנים מיהו

בקונטרס לאו דוקא נקט יבס אלא

שלא מתעגן ועוד קשה לר"ת דאמר

במסכת שבת (ד' נו. ושם ד"ה גט)

כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה

אמאי והא חזר אוריה מן המלחמה

דבת שבע ספק אשת איש הויא ופי׳ בקונטרס משום דכל

היולא למלחמת בית דוד כותב גט לאשתו ע"מ שאם ימות יגרשנה

ולא תיזקק ליבם וכל אותם הימים היא ספק מגורשת וק' לר"ת

הוא מוצאת שְׁלְחָה אֶל חָמִיהָ לֵאמר לאִישׁ אֲשֵׁר אֵלֶה לוּ אָנֹכִי הָרְהׁ וַתֹּאמֶר הַכֶּר נָא לְמִי הַחֹתֶמֶת והפתילים והמטה וְנַבְּשָׁוּה הָאֵלֶה: בראשית לח כה 3 וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עמיתוֹ וְיָרַאתָ מֵאֱלֹהֶיךְּ בִּי אֲנִי יִיָּ אֱלֹהַיכָם: ויקרא כה יז מעת שהוא בעולם משום כיון דאמר י יי יי יי יי ער נער נער ני אָזְעַק וַאֲשַׁוַעַ 4 שתם תִּפְלָתִי: איכה ג ח אם מתי מתכוין לרחק הגרושין כמו שיוכל ואינו רוצה שתתגרש עד סמוד למיתתו והא דקאמר מהיום להראות

שמעה תפלתי האזינה ישועתי ושועתי יְשַּוְעָנִי אַל תֶּחֶרַשׁ כִּי גֵּר דְּמְעָתִי אַל תֶּחֶרַשׁ כִּי גֵּר אָנֹכִי עִמְּךְ תּוֹשָׁב בְּכָל תהלים לט יג אבותי: אָבּהרָר. 6 רַק לֹא הָיָה כְאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַבֵּר לַעֲשׁוֹת אֲשֶׁר הָתְמָבּוּ יֵגְי אֲשֶׁר הָרָע בְּעִינֵי יְיָ אֲשֶׁר הסתה אֹתוֹ אִיזֶבֶל אָשְׁתּוֹ: מלכים א כא כה 7 כה הראני והנה אדני פהקיר ביר מימיה כן 8 כהקיר ביר מימיה כן הַקַרָה רָעָתָה חָמָס וְשֹׁר שָׁמֵע בָּה עַל פָּנֵי תָּמִיד חלי ומכה: ַּוְלְּי וּתַּנְּהוּ. ייניתוּ דּוֹר 9 הָעֶם הַמַּכְעִיסִים אוֹתִי על פָּנֵי הָמִיד וֹבְחִים בַּגַנּוֹת וּמְקַטְרִים עַל בַּגַּנּוֹזנ וּבְּיִלְפְוִים עַּי הַלְּבֵנִים: ישעיהו סה ג 10 הַשָּׁם גִּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֵב חִטִּים יַשִּבִּיעַרְ:

ון וְהָיָה אָם זְרַע יְשְׂרָאֵל 11 וְעֶלָה מִדְיָן וְעָמְלֵק וּבְנֵי קֶרֶם וְעָלוּ עָלָיוּ:

שופטים ו ג ויחנו עליהם וַיִּשְׁהִיתוּ אֶת יְבוּל הָאָרֶץ עַר בּוֹאֲךָ עַזְּה וְלֹא עַר בּוֹאֲךָ עַזָּה וְלֹא יַשְׁאִירוּ מִחְיָה בְּיִשְׂרְאֵל יַשְׁאִירוּ מִחְיָה בְּיִשְׂרְאֵל וְשֶׂה וְשׁוֹר וַחֲמוֹר: שופטים ו ד

ויַדַל יִשׂרָאַל מַאֹד 13 וַיַּדַל יִשׂרָאַל מפְנֵי מִדְיָן וַיִּזְעַקוּ בְנֵי יִשְׂרָאַל אֶל יִיָ: שופטים ו ו

וּלְאַבְּרֶם הֵיטִיב וּלְאַבְרֶם הַיּטִיב בַּעֲבוּרָה וַיְהִי לוֹ צֹאן ובקר וחמרים ועבדים ושְׁפָּחֹת וַאֲתֹנֹת וֹגְמַלִּים:

בינתים בזה אמרו הנדה (א) והעמאה והטהורה אופות בו והוא טהור התני חול דומיא דלרור שהוא יבש:

ישראל מאד מפני מדין יי(וא"ר) חלבו הלעולם